

НОВИ САД - На данашњи дан 1814. године рођен је српски ботаничар и природњак Јосиф Панчић. Краљ Милан Обреновић, оснивач Српске краљевске академије (1.11.1886.) поставио га је за првог председника СКА. Првобитни назив био је Краљевско-српска академија. Медицину је завршио у Пешти, а у Бечу је усавршавао ботаничке студије и упознао Вука Караџића према чијем је савету 1846. дошао у Србију. Радио је као лекар у Параћину, Јагодини и Крагујевцу, а 1856. је постао професор Лицеја, потом Велике школе у Београду, чији је ректор био шест пута.

Проучавао је флору, фауну и минералологију Балканског полуострва, посебно Србије. Описао је око 80 непознатих биљних и животињских врста. Открио је ендемско-реликтни четинар познат као "Панчићева оморика" (*Picea omorika*) и реликтне рамондије (*Ramonda serbica*, *Ramonda nathaliae*). Основао је 1874. и уредио Ботаничку башту у Београду. Од 1889. она се налази на имању које је у ту сврху даровао Краљ Милан (Јевремовац). Објавио је око 30 радова из ботанике, зоологије, геологије, минералологије, шумарства, археологије. Дела: "Флора Краљевине Србије", "Птице Србије", "Рибе Србије".

Данас је уторак, 17. април, 107. дан 2018. До краја године има 258 дана.

1421 - Више од 100.000 људи удавило се пошто је море у Холандији пробило заштитне насипе.

1492 - Шпански (тада Кастиља и Арагон) краљевски пар Фернандо V и Изабела I сагласио се да финансира прво путовање у Америку, односно Индију како се тада мислило, шпанског морепловца италијанског порекла Кристифора Колумба. Додељена су му три једрењака, звање адмирала океана и вицекраља земаља које освоји. Обећана му је и десетина робе коју донесе и власништво осмине земље коју открије.

1790 - Умро је Бенџамин Френклин, писац, проналазач, филозоф, борац за независност САД. Био је штампар, књижар, новинар, гувернер Пенсилваније, посланик у Лондону и Паризу. Основао је прву јавну читаоницу у Америци, филозофско друштво Пенсилваније и "Академију" која је прерасла у Пенсилванијски универзитет. Био је члан Краљевског друштва у Лондону. С трећим председником САД Томасом Џеферсоном написао је "Декларацију независности". Учествовао је у писању Устава САД, залажући се за демократско друштво и укидање ропства. Истраживао је феномен електрицитета, доказао постојање позитивног и негативног електрицитета, пронашао громобран и открио ток и карактеристике Голфске струје.

1894 - Рођен је руски државник Никита Сергејевич Хрушчов, шеф совјетске Комунистичке партије од 1953. до 1964, упамћен по раскиду са стаљинистичком верзијом социјализма, али и по изузетној ревности у Украјини у време најтежих година Стаљинове владе. Од 1918. борио се у Црвеној армији током грађанског рата. Члан Централног комитета КП постао је 1934. шеф Московског комитета 1935. први секретар партије у Украјини 1938. члан Политбироа 1939. Организовао је партизански отпор у Украјини и био члан војних савета неколико фронтова у Другом светском рату. После смрти Стаљина 1953. постао је први секретар ЦК. Потписао је 1955. Београдску и 1956. Московску декларацију, којима су нормализовани односи са Југославијом. На 20. конгресу поднео је реферат "О култу личности и његовим последицама". Пленум ЦК сменио га је октобра 1964. са свих функција.

1916 - Рођена је цејлонска државница Сиримава Бандаранаике, која је у јулу 1960. постала председник владе Цејлона (садашња Шри Ланка), прва жена у историји на том положају.

1919 - Умро је српски писац и публициста Светозар Ћоровић. Са српским писцима Алексом Шантићем и Јованом Дучићем покренуо у Мостару лист "Зора". Био је међу водећим српским националистима који су се борили против окупаторског аустроугарског режима у Босни и Херцеговини. У Првом светском рату интерниран је и потом

мобиљсан. Отпуштен је пошто је оболео и убрзо је умро. У приповеткама, драмама и романима описивао је живот у Херцеговини. Дела: романи "Стојан Мутикаша", "Мајчина Султанија", збирке приповедака "У часовима одмора", "Моји познаници", "Брђани", драме "Зулумћар", "Он", "Адам-бег", "Ајша".

1924 - Рођен је српски вајар Јован Кратохвил, професор Универзитета уметности у Београду, ректор од 1971. до 1973. Аутор је низа споменика, укључујући споменике палим борцима на Мајевици и у Земуну, споменик на Авали совјетским ратним ветеранима погинулим у авионском удесу, спомен-костурницу у Сансеполкру у Италији. Био је врхунски спортиста у младости - пре Другог светског рата првак Југославије у пливању, а после рата шампион државе у стрељаштву и освајач другог места на светском стрељачком првенству.

1929 - Рођен је Никола Милошевић, академик, књижевник, филозоф, критичар, публициста. Извесно време био је и народни посланик. Рођен је у Сарајеву, био је професор Теорије књижевности на Филолошком факултету у Београду. Од 1991. редовни је члан САНУ. Предводио је Задужбину "Милош Црњански". Веома плодан аутор, увек друштвено активан. Главна дела: "Антрополошки есеји", "Роман Милоша Црњанског", "Негативан јунак", "Идеологија, психологија и стваралаштво", "Андрић и Крлежа као антиподи", "Зиданица на песку", "Шта Лукач дугује Ничеу", "Филозофија структурализма", "Достојевски као мислилац", "Марксизам и језуитизам", "Психологија знања", "Антиномија марксистичких идеологија" и "Православље и демократија". Добитник је награде Београда (Октобарске) и награде "Исидора Секулић" 1982. (коју је одбио да прими).

1941 - У авионском удесу недалеко од Египта погинуо је српски историчар Владимир Ћоровић, професор Београдског универзитета и члан Српске краљевске академије. Аустроугарске окупационе власти осудиле су га на Бањалучком велеиздајничком процесу на осам година робије. После ослобођења земље био је члан Народног већа у Загребу и Привременог народног представништва у Београду. Дела: "Историја Југославије", "Узајамне везе и утицај код словенских записа", "Подела власти између Милутина и Драгутина", "Списи св. Саве", "Лука Вукаловић", "Поход Махмут-паше Бушатлије против Паштровића", "Односи Аустро-Угарске и Србије у XX веку", "Односи Црне Горе са Дубровником од Карловачког до Пожаревачког мира", "Бан Борић и његови потомци", "Хисторија Босне", "Покрети и дела". Постхумно објављено: "Историја Срба", "Скрипта минора".

1941 - Опумоћеници Врховне команде владе Краљевине Југославије, шеф дипломатије

Александар Цинцар-Марковић и генерал Радивоје Јанковић, потписали су, у згради негдашњег чехословачког посланства у Београду, акт о капитулацији оружаних снага Југославије. Војска је одведена у заробљеништво (само Срби), а земља подељена. Формиране су злочиначка Независна држава Хрватска и Велика Албанија, а Немачка, Италија, Мађарска и Бугарска, поделиле су остатак територије. Југословенска ратна флота припала је Италији, изузев једне подморнице и две моторне торпиљерке које су умакле и разарача "Загреб" који су успели да потопе поручници бојног брода Милан Спасић и Сергеј Машера у Боки.

1944 - Британска влада је у Другом светском рату донела одлуку о ограничењу дипломатских веза страних представника - забрањено је одашиљање и примање шифрованих порука, а дипломатска пошта је отворана и цензурисана. То се није односило само на представништва Совјетског Савеза, САД и британских доминиона, осим Ирске. Потез без преседана у међународном праву и пракси повучен је ради очувања ратних тајни, посебно отварања другог фронта у Европи. Мере су укинуте после успешног искрцавања савезника у Француској у августу 1944.

1946 - Последњи француски војници напустили су Сирију, до тада француску мандатну територију, која је стекла независност.

1961 - Уз обилату подршку САД, кубански контрареволуционари искрцали су се у "Залив свиња" у намери да сруше власт Фидела Кастра. Кубанске снаге брзо су их разбиле, па је председнику САД Џону Кенедију остало само да призна пораз и одговорност своје владе. У тродневним борбама убијено је стотинак и заробљено више од 1.000 нападача.

1969 - Александер Дубчек поднео је оставку на положај шефа Комунистичке партије Чехословачке, на којем га је заменио Густав Хусак.

1971 - Египат, Сирија и Либија потписали су уговор о конфедерацији, али је та творевина убрзо пропала, попут других сличних арапских асоцијација.

1975 - "Црвени Кмери" су заузели главни град Камбоџе Пном Пен и убрзо отпочели револуционарни терор.

1977 - Жене су у Лихтенштајну први пут гласале.

1983 - Са територије Индије успешно је лансиран вештачки сателит. Први индијски сателит избачен је совјетском ракетом у орбиту око Земље са космодрома Бајконур 19. априла 1975.

1989 - Пољски синдикат "Солидарност" легализован је после седмогодишње забране.

1992 - Из Пала је почело емитовање програма радио станице Републике Српске - Студија С. Претходно су Радио Сарајево запоселе муслиманске снаге Алије Изетбеговића.

1993 - Умро је турски државник Тургут Озал, председник Турске од 1989.

1997 - Умро је израелски државник Хаим Херцог, председник Израела од 1983. до 1993. Завршио је права у Кембриџу и војну академију у Сендхерсту, а у Другом светском рату борио се у британској армији. У Палестини се потом укључио у илегални покрет Хагана, а кад је 1948. основан Израел постао је први шеф војне обавештајне службе. Потом је био командант јужне армијске области и први војни гувернер Западне обале окупиране у рату 1967. а од 1975. до 1978. израелски амбасадор у УН.

1999 - Одржана је традиционална међународна маратонска трка у Београду упркос бомбардовању Србије (СРЈ) од стране НАТО. У главној трци су уз домаће такмичаре трчали и маратонци из Русије, Грчке, Македоније, Бугарске, Румуније, Републике Српске, Немачке и САД. У трци рекреативаца под слоганом "Трчи из задовољства, не од бомби" учествовало је око 15.000 људи.

2002 - Бивши герилски вођа Ксанана Гусмао проглашен је победником првих председничких избора у Источном Тимору.

2003 - Умро је руски филмски режисер Емил Лотјану, аутор класичних дела руског филма као што су "Цигани лете у небо", "Моја нежна, умиљата звер" и "Ана Павлова", посвећен једној од највећих руских балерина. За филм "Цигани лете у небо" награђен је главном наградом међународног филмског фестивала у Сан Себастијану.

2004 - Нови вођа палестинског покрета Хамас, Абдел Азиз ел Рантиси убијен је у израелском хеликоптерском нападу на његово возило. Рантиси је постао вођа пошто је месец дана раније, такође у израелском хеликоптерском нападу, убијен оснивач и духовни лидер тог терористичког исламистичког покрета шеик Ахмед Јасин.

2014 - Преминуо је Габријел Гарсија Маркес, колумбијски писац, нобеловац. Омиљени латиноамерички аутор, досезао је милионске тираже широм света. Дела: "Пуковнику нема ко да пише", "Сто година самоће", "Јесен патријарха", "Љубав у доба колере", "Хроника најављене смрти", "О љубави и другим демонима".

(Танјуг)